

Meie Mats

Toimetuse ja talluse asub Harju tän. 46/15.

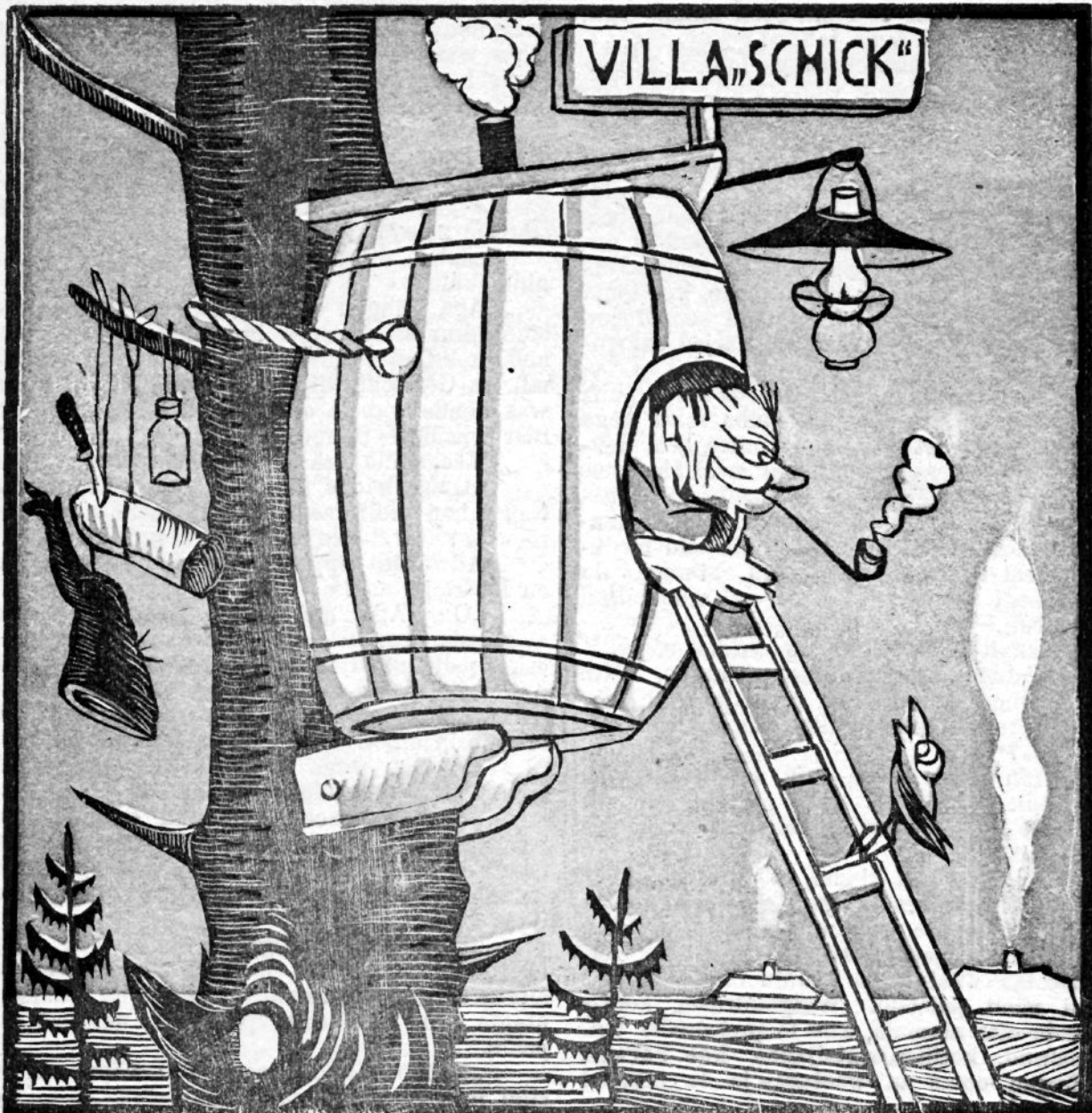
Nr. 61. (243)

Laupäeval, 17. aprillil 1920.

Nr. 61. (243)

RAAMATUKOOL

Modern suvemaja.

Et juudid kõik paremad suvemajad ära on üürinud, siis jääb harilikule wabariigi kodanikule ikkagi veel võimalus suwe Diogenese sisteemi suvemajas mööda saata. Walitsus ei tee loodetawasti niisugusele suwitamisele takistusi. Ainult samogonni waati ei ole soowitaw villaks tarwitada — see wõib sekeldusi tuua.

Prokuröör.

Lulse Westkirchi romaan.

(Järg 4.)

„Noor kunstnik näitas mulle üht nõmmepilti, Looira. Tore pilt. Aga kui see päikese loojaminok sulle enam meeldib, ma ei ole veel midagi lubanud.“

„Sa pead mulle nõmmepilti näitama, armas Maks.“

Looira v. Frankenberg wõttis mehe käe alt kinni ja kummardas Tüngenile poole. Ta ruttu üleslöödud silmad sosistasid selle juures käskiwalt: „Sa tuled, sest et mina seda tahan. Igaüks tuleb, kui mina seda tahan!“

Kaswawa wastikusetundega lahkus prokuröör v. Tüngen näituselt. Otsustatud, täna põlnud tal õnne.

Kell lõi 12. Ta läks Gerlachi juure.

Adwokaat oli praegu koju tulnud. Ta oli tugew, walgetwerd mees, arm näol. Oma helesiniste silmade ees kandis ta musta paela otsas näpitsprilli. Ta liigutused olid aeglased ja auwäärilikud. Teda ümbritses puhtus, täpipealus ja waljus, ja see mõjus kõikide peale, kes tema poole pöörasid, rõhuwalt. Samad omadused olid talle ka kohtu ees head tagajärjed saawutanud.

Kui ta Tüngenile silmas, jooksis kerge puna ta näost üle. Ta mõtted olid juba mitu aega Tüngeniga tegemist teinud — mitte heal mõtetel. Koolipõlwest saadik wäikses maalinnakeses olid ta tunded Tüngenile wastu tähtselt jahe-damaks jäänud, kunni nad nädala eest komandeerimise kindrali alapidul otse jääks olid tardunud. Sellest ei olnud Tüngenil aimugi. Ja Gerlach isegi ei teadnud seda sel silmapilgul veel selgesti.

Wiisakalt terwitas ta oma endist sõpra.

„Rõõmustan sind nähes, Tüngen, istu. Teeb sind mõni ametlik asi minu juure?“

„Ei, era-asi, mis mulle wäga tähtjas. — Olome ükski?“

Gerlaah awas ukse, mis ettetuppa wiis. See oli tühi.

„Minu kirjutajad on lõunale läinud. Kõnele ilma kartmata.“

„Ja ma olen ka kindel, et sina waikid?“

Gerlach silmitses Tüngenit, kes enese selga meelega akna poole pööranud, üllatatult. Aga ka nii olid ta näojooned selgesti näha. Ja Gerlach imestas wäsinud ja rahutu ilme üle, mis Tüngenile näolt paistsid. Wälgukiirusel kerkis ta silmade ette aiamaaja, kus ta prokurööri wiimati näinud, kotillonitantsijanna käe kõrwal. Aga Tüngen ootas ta wastust, ja ta nikutas tõsiselt pead.

„Muidugi.“

„Mul on tunne, nagu oleksid sa minu wastu ju poisikesepõlwest saadik lahke, Ger-

lach,“ algus prokuröör. „Ma räägin sinuga kui sõber. Ma olen hirmsas seisukorras. Eila õhtul mängisin ma klubis. Wõlgnen 20.000 marka, mis 48 tunni sees maksta.“

„Hm,“ tegi Gerlach ja trummeldas sõrmedega laua peale.

„Jah, muidugi oli see lollus, et mängisin,“ tunnistas Tüngen. „Utle seda julgesti. Mina minu seisukohal jne. Kuus kuud ei puudutanud ma kaarta ka sõrmegagi. Elasin nii soliid-selt, et waewalt iseennast veel tundsin. Aga ma usun, inimene peab ka woorusega alles harjuma. Mina ei saanud temaga nii hakkama kui sina. Ja lühidalt: eila olid seal mõned wanad seltsimehed, kes siia sügistele wõiduratsutamistele tulnud. Pidustasime jällenagemist. Ühes wanade aegadega tuli ka kergemeel jälle tagasi! Ja kui ma siis veel kaarta nägin — Muidu mängisin ma alati õnnega. Mäng tähendas mulle veto. Ja mul oli ikka mõni wõlakene maksta, mida mu onu, krahw Kracht, maksta ei tahtnud. Siis tuli õnnetus. Ma olin wist segane. Kui toibusin, wõlgnesin Hedensternile 20.000 marka.“

„Jah,“ ütles Gerlach. Ta nägu oli kinnine, külm.

Aga Tüngen ei lasknud ennast omas mee-leheitlikus seisukorras hirmutada. Ta ei teadnud ju ka, ei wõinud teada, et sel tantsuõhtul, mil ta Gerlachile wiimati näinud, üks naisterahwas nende wahel oli astunud ja sedawiisi sõbrast waenlaseks teinud.

Käega üle pea silitades, kõneles ta edasi:

„Omas hädas mõtlesin sinu peale, Gerlach. Kas tahad mulle selle summa laenata wõi mu-retseda? Ära lase mind ilmaaegu paluda.“

Adwokaat tippis sõrmeotse kokku: „See on iseäralik asi?“

„On. Aga ma julgen seda sulle ometi awaldada kui wanale kooliwennale. Mina ei oska palju sõnu teha, ei oska ka õieti paluda. Aga millest siin jutt, seda sa mõistad: elu wõi surm. Mina mõtlesin juba pistoli peale, siis sõandasin ometi veel päästmisekatset teha.“

„See on wäga iseäralik asi,“ kordas Gerlach. „Kas ei wõiks sinu onu —“

„Krahw Kracht on minu eest ju palju wastutanud. Mina pole ta ainus sugulane. Onupoeg Hans oleneb samuti temast; peale selle on tal veel õetütre eest hoolitseda, kes waenelaps on.“

„Ütlen sulle,“ algas Gerlach, kes otsuse oli teinud, „oleksin ma maailmas ükski, ma aitaksin sind tingimata. Aga, nelja silma all ütelda, ma mõtlesin parajasti naisewõtmise peale.“

„20.000 marka enam wõi vähem ei wõi sind ju selle juures takistada —“

„Seal eksid. Kes tahab perekonda põhjenda-dada, peab —“

Tüngen tõusis üles.

„Jah, kui sa juba „peadist“ räägid. — Gerlach, mõtle järele! Mina olen kadunud, kui mul homme 20.000 marka käes ei ole. Sina oled hea majapidaja. Sina saad selleta läbi. See raha ei ole sul ju ka kadunud. Ma lasen oma elu ära kinnitada, annan sulle poliisi, siis oled kindlustatud. Anna mulle see raha, Gerlach!“

Adwokaat oli üles tõusnud, kõndis toas edasi ja tagasi.

„Ma ei tea tõesti, mis pean wastama. Sa paned mu piinlikku seisukorda. Ühel pool meie nooreea sõprus. Ma ei tarwitse sulle wististi enam ütelda, kuidas ma sinu seisukorda kahetsen. Teisel pool asjaolud, mis sinu sellele teele saatsid, mis minust nii kaugel seisawad ja millest ma ei mõista, kuidas sinusugune mees sinna wõis sattuda.“

„Sa ütled siis ei?“

„Kõige sügawama kahetsusega — jah.“

„Sa ei anna mulle siis palutud summat? Tõesti mitte?“

Tüngeni hääl wärises nüüd ometi. Sügawas südames oli ta äratõlemise wõimatuks arwanud. Rõhuwalt tõstis lootusetus jälle pead.

„Kahetsen õiglaselt.“

„Siis wabanda mind.“

Tüngen wõttis kübara.

„Ma ei wõiks seda oma tulewase perekonna ees tõesti mitte wastutada.“

„Mis sa wastutada wõid, pead sa teadma. Weel kord: palun wabandust. Jumalaga!“

Kui üks Tüngeni järele kinni läks, jäi Gerlach kahtlewalt seisma. Mõte, et Tüngen enda maha laseb, tegi talle sedawõrd tuska, et ta ju teda tagasi tahtis hüüda. Kuid ometi ei suutnud ta seda teha. Kas pidi lugu nüüd jälle nii minema kui koolis, kus Tüngen wallatust tegi ja tema karistust sai? Kas ei läinud asi elus nüüd samuti? Gerlach armastas üht neiu ja selle neiu armastus pööras Tüngeni poole. Miks pidi ta oma wastase august wälja aitama, et ta pulmad saaks teha? — Ei, sündigu mis sündis, tema ei liigutanud sõrmegi. Küll Tüngen ennast juba ka ilma temata oskas aidata.

Paul v. Tüngen tormas waheajal tänawat mööda edasi. Ta pea põles wihast ja mures. Kallis hommik kadunud! Ja kui uus hommik koitis, pidi wõlg tasutud olema!

Ta astus wõörastemajasse, kus ta harilikult lõunat sõi. Aga söök ei läinud tal kõrist alla. Juba kala juures lükkas ta taldreku tagasi. Ta oli otsustanud ometi weel onu Krachti poole pöörduda. Kui krahw ka isiklikult aidata ei wõinud, siis teadis ta ometi nõu anda. Kerge see kõik ei olnud. Aga kel'e ees haud aegutab, see juba teed ei wali. Ja siis oli weel midagi, mis teda Krachti suwemaja poole tõmbas. Kui seal ka wahest päästmist ei olnud, siis nägid silmad seal ometi weel enne surma selle näo algpilti, keda ta tõsiselt armastas.

Sammudes oma korteri poole, kus ta endale tahtis teisi riideid selga panna, wurises üks auto temast mööda. Selles istus Frankenberg oma prouaga.

Tahtmatuna jäi ta seisma, pidas isegi hinge kinni äkki peas ärkawate ettekujutuste rõhul, mis teda waldasid. Tema hinge asus kiusatus, põlew, tungiw kiusatus.

Wiimaks ometi toibus ta ja raputas tõrjudes pead.

„Häbi! Ei ial! Seda mitte!“

Ja ruttu sammus ta koju.

Kell lõi üks, kui ta kella tõmbas wäikse suwemaja ukse ees, milles krahw Kracht ja ta õetütar elasid. Ta oli rutanud. Kell neiu sõi krahw harilikult lõunat. Siis läks ta klubisse, luges lehti. Kes temaga eksitamata tahtis rääkida, pidi enne lõunat ilmuma.

Kuna Tüngen all suures kojast ootas, mille seinad kõiksugu jahiriistadega jne. kaunistatud, ilmus ühest alumise korra uksest üks noor neiu. Punakas-walged juuksed piirasid ta pead nagu pühapaiste, ja kõik ta olewus oli wärske, otsimata, otsekohene, suurtsugune, peenemaitseline,

Paul v. Tüngen ajas enda sirgeks ja ta silmadesse tuli jälle sära. — Edda! Missugune õnn, enne surma seda puhast neiu weel kord näha!

„Tere hommikust, tädipoeg Paul. Ma nägin, kui läbi aia tulid. Tore, et kord jälle tuled. Tule tuppa!“

Paul pigistas ta kätt negu hea seltsimehe kätt.

„Täna, täditütar Edda. Kuid paraku ei wõi. Teatasin ennast parajasti onule.“

„On sul temaga tähtsat ees?“

„Wististi.“

„Kahju, et silmapilk hea ei ole. Ostsime uue krahwikalendri, sest onu Adalbert tõendab, et mullune ju wana olla. Nüüd uurib ta oma sugupõlwe ja ei salli eksitamist.“

„Ara mina ei wõi parata.“

Neiu püs terawnes.

„Sa ei tae terwe wälja, Paul. Ja wana, oimu juures juba walge juuks. — On sul muresid?“

Neiu hääl kõlas pehmena. Kõisimuses ei peitunud uudishimu, ainult osawõtewus. Seda tundis Paul.

„Ma loodan, onu Adalbert aitab mind sellest wälja.“

„Ja mina teetan sind.“

Paul wõttis neiu kätest kinni. Iseäralik tundmus waldas teda.

„Tee seda. Mõtle minu peale hea mõttega, Edda. Ma usun, sinu head mõtted suudawad saatust pöörduda.“

Neiu astus kokkudes sammu tagasi:

„Paul!“

Teener tuli trepist alla.

„Krahwiherra paluwad.“

Paul nikutas Edda poole pead: „Mõtle minu peale!“

Krahw Adalbert Kracht istus kiiktoolil. Lauakene tema kõrwal oli täis ajalehti jne. Tema oli praegu perekonna pea, kolme fideikommissmõisa omanik, aga lasteta 15-aastasest abielust hoolimatä. Ja sellepärast ei teinud talle ta warandus rõõmu. Ta rentis mõisad wälja ja elas linnas.

Küsiwal pilgul waatas ta tulijale näkku.

„Sa tahtsid minuga rääkida, Paul? Ja lasksid ennast teatada? Armsa asja pärast sa wististi ei tule?“

„Ei.“

„Jumala nimel. Mina olen walmis sind kuulama ja teoga ehk sõnaga aitama. Kuid pea meelos, mis wiimati maha tegime. Raha ära soowi minult mitte enam.“

„Ja raha asjust jutt ongi.“

„Siis kahetsen wäga.“

„Kuule mind wähemalt, onu Adalbert.“

Ja murtult kandis Paul oma asja ette. Liikumata kuulas onu. Kui Paul lõpetas, tõusis krahw üles.

„Mul on kahju, et minu juure tulid.“

„Sina oled perekonna pea,“ ütles Tüngen tasakesi.

„Perekonna majoraadi jaoks olen ma ainult walitseja. See läheb peale minu surma Fritz Krachtile, minu kõige wanemale wennapojale. Mis puutub minu isiklikusse warandusesse, siis päriwad selle minu neli onupoega ja minu õetütar, preili v. Wilmersdorf. Sina oled oma osa juba ette kätte saanud.“

Tüngeni pea wajus longu.

„Ma tean, aga sellegipärast —“

„Usud, et ma teised sinu pärast ilma jätaaksin —“

„Ma ei mõtelnud ka kingitust, waid laenu, mis ma sulle tagasi maksan. Sina oled minu heaks palju teinud. Ainult seekord päästa mind weel.“

„Mitmes kord see juba on, et ma pean sinu wõlad maksma.“

„Mis mänguwõlgadesse puutub, siis on see wiimane kord. Annan sulle sõna, et ma enam ei mängi.“

Krahw tõstis tõrjudes käe.

„Mängija ausõna ei wõta ma wastu. Murrab ta selle, ja selle ta murrab, siis on ühes kõige muuga ka ta au kadunud.“

„Jah, tõsi küll, ma olen hull olnud,“ tunnistas Tüngen, „aga ma pole iial mänginud mängu enese pärast. Onu Adalbert, aita mind weel kord, ja kui see sul raske on, siis anna mulle wähemalt nõu.“

(Järgneb)

Wõidulaenupilet.

See r. 3310, nr. 41.

Di kui ihuus Setuka Jüri oli! Korjas ja hoidis, hoidis ja korjas aina raha. Tema rahakasti oleks wõinud wõrrelba küll mõne muuseumigi — nii mitmet sorti oli seal rahamärksid, küll tsari-aegist kulda, sõjaaegist paberit, okupatsiooniga aegist Saksja raha ja lõpuks Eesti marksid. Ja neid hoidis ta kui oma silmateri, nälgides seal juures ja kannatades kõige suuremat puudust. Wõimalikult wähem wälja anda — oli ta lipukiri. —

Ja milline üllatus, kui Setuka Jüri korraga wõidulaenu otsustas osta. Jah, Eesti Waba riigi wõidulaenu!

Hea, kui juba Setuka Jüri wõidulaenu otsustas osta, siis pidi selle taga itka midagi peituma, siis pidi tal itka mingisugune usk wõidu siise olema. Tõst. Ollgi.

Nagu Setuka Jüri ahne, oli ta ka ebauslik. Suure hingewaluga oli ta ohwerdanud „Unenägude seletaja“ ostmiseks kümme kopikat (wanal õndsajal muidugi!) ja jeda oli ta aastale jooksul nii tihti tarwitanud, et raamatul iga leht autonoomselt oli muutunud. Kõigi unenägude peale ei leidnud Jüri raamatust wastust ja siis läks ta wahet harwa, kui mõistatamata unenägusid palju kogus, kaardi-moori juur. Ja taewake, kas ta neid unenägusid siis wähe nägi! Jga õffel kolm tükki! Wiimasel ajal oli neid küll harwem olnud, aga selle eest lõi tema wiimane unenägu, mis ta mõeldakäänud õffel näinud, lõi endised mitmekordselt üle. Nimelt nägi ta, et awan sid taewa luugid ja sealt wälja lendas ingel, lewitades peatohjal tule-mõõla. Ja see ingel lendas otsekõhe Jüri juure, kes parajasti oma muuseumi üle waatas (muidugi unes).

„Setuka Jüri!“ hüüdis ingel mürisewa häälega, lüües mõõgaga sätendamaid wälje. „Ma kuulatan sulle suurt rõõmu, mis sinule osaks peab saama. Sest waata — wabariit on kuulutanud wälja wõiduloostmise ja esimene wõit on seal katk-sada wiiskümmend tuhat marka. Katsjada wiiskümmend tuhat marka! Jüri, ostad sa omale niisugust summat ette kajatada! . . .“

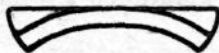
Jüri kuulab ingli sõnu tasase hing: wärinoga ja küsis aralt, tuletades meele piibli sõnu:

„Mu Jssand, mis sa tahad, et ma pean tege-
gema?“

„Waata Jüri,“ sõnas ingel. „Sa oled terve oma eluaja orjanud mammonat, sul on igat feltfi raha, sul kulda, sul paberit, aga ometi teeb see ainult weerandi sellest, mida annab esimene wõit. Jüri! Jssand on su waewa tähele pannud ja sinu peale ha'astanud: sa päd wõitma katk-sada wiiskümmend tuhat marka! Ostia omale piilet 3310 seeria, nr. 41.“

Ingel kadus.

Aga kui Jüri hommikul ül'sse ärkas, sai ta aru, et ta suurt ja wägewat ilmutust näinud. See-
ria 3310, nr. 41. Seda tahtis Jüri meeles pidada.

Oige riigikodanik.

„Mis sa siin liigutad ja aeled kui sa magada ei märka, kell on 12 läbi . . . Kas sa ei tea, et uuema määruse järele liikumine ainult kella 12-ni lubatud on?!“

Ja sel päeval sai Setula Jüri sarnase tembuga hakkama, mida enne itaigi palanud: ta kingis w'gastatud sõjameeste toetamis-ks sada marka, ja kirjutõpetajale andis waele teine sada marka. Kalla a marka korraga heat gewalts oistarbets! Oh Setula Jüri, oh Setula Jüri, kas sul aru peas!

Seria 3310, pileet nr. 41! Kust põrgu wõiks selle pileeti kätte saada? Jüri läks kõige esite riigipanka. Ei olnud. Jüri läks teise panku. Ei olnud. Jüri läks kolmandasse panku, Ei olnud. Jüri läks postimajja. Sealt sai ta kuulda, et käsitataw seria maha müüdud. Oh prohwet Jeremia, oh püha Paulus, mis nüüd taha!

Kui Jüri koju tuli, käisid ta jalad ristil all, nagu oleks ta mõne püstari wabrikandiga koos olnud. Mäha müüdud! . . .

Jüri sai weel sihe uue wägitõega hakkama.

Ta pani kuulutuse lehte — kolmekümne margalise kuulutuse! — „Tahetaks osta wõidulaenu pill tit ser. 3310 nr. 41 Matsetaks head hinda.“

Järgmisel päeval waratult koputati Jüri ukse peale. „Kes seal on,“ hüüdis ta, pannes igaks juhtumiseks kirwe käpärast, kui keegi peaks julgema muusumi kallale tungida.

Aga taewale tänu, see oli päris rahulik inimene — keegi wana meesrahwas.

„Wabandage, siin elab Jüri Setulas? . . . Mul oli wõidulaenu pill t. . .“

„Mis, t il on wõidulaenu pileet — ser. 3310 nr. 41?“

„Ei, just see küll ei ole, aga noh. . . et see ole itõpukas — paar nummert ees wõi taga. . .“

„Ei, teist ma ei taha. Alustat see.“
Wõõras lahkus tujafelt.

Borati loputati jälle uufe peale.
 „Lõpandaga, siin elab Jüri Setukas? . . .
 Mul oli mõidulaenu pilet. . .“
 „Seriä 3310, pilet nr. 41?“
 „Ei, ainult üks number wähem.“
 Juri wihasas.
 „Mis pörgu te siis kolate siin. Ma tahan
 ainult pilletit nr. 41, 3310 seeriast. Saat: aru!“
 Loputati jälle.
 „Tawä pärašt,“ karjus Jüri. „Kui teil õiget
 pilletit ei ole, ärge toppigege minna!“
 „Ah te ei taha,“ sõnos tulija. „Noh ega ma
 ei patu. Mis te ainult siis kuulutastite!“
 „On teil pill t 41, 3310 seeriast?“
 „Ja, muidugi. Muidu poleks ma tulnudki.“
 Setuka Jüri hääl muutus filmapilt lahleks.
 „Uhaa. . . Waabate, minul läheb seda pilletit
 teatud sõnarihts tarkwis. . . Niisama. . . mitte
 mõidu pärašt. . . Mis te tahate pilletit eest?“
 „Ei tea. . . Korraga ehk pillet mõidab. . .
 Mõidab katšada wiiskümmend tuhat. . .“
 „Ei mõida, loaus. . . Mis te tahate selle
 eest?“
 „Kümme tuhat ikka kulub ää. . .“
 „Kümme tuhat! . . .“ Setuka Jüri suu w-nis
 lahki, kni. . .
 „Ega's see palju pole. . . Mõid lga asi sada
 korda kallim. . .“
 „Kulla inime. . . Katšada marja annan, roh-
 tem ma ei wõi!“
 „Ei tea. . . Anna katšada marga eest ära. . .
 Korraga mõidab katšada wiiskümmend tuhat. . .“
 „Ma annan wiiskümmend marja!“
 „Ei tea. . . Häli mõidab. . .“
 „Ma annan kuuksada. . . Ee en wiinane. . .“
 „Ei siis wist tule asjast rääkida muidugi. Hä-
 wost!“
 „Armas mees, pea. . . Mõid annan tuhat! . . .
 Noh, rõõwel. . . katšatuhad! . . . Oh tawas, küll
 mõid!“
 „Ei tea. . . Rahehlatuhandega ehk mõiks weel.“
 „Mõidusikas, rõõwel, litatasumõtja! . . . See
 pillet ei mõida, ei mõida, ei mõida! . . . Kolmtuhad
 annan! . . . Ebb kurtuwm!“
 Setuka Jüri otsaestilt tilkusid rasked higi-
 pisjarad.
 „Kui ta ei mõida, mis ja's kaupled? . . .
 Mõidatuhad, — kui tahad — wõta, kui ei taha —
 lähen ära!“
 „See on liig! . . . Oh, ma suren. . .“
 „Bergel mõtku, wiimaks mina sliidi. . . Hä-
 wasti!“
 „Pea, pea. . . Ebb, ime waese inimese werd,
 neela! . . . Wõta oma wiiskümmend. . . Ah!“
 Wiimaks oli igatsenud pilet Jüri käes. Ah,
 millist waewa see nõudis! Ja kui ta korraga ei
 mõida! Kui ingel waletas! . . .
 Setuka Jüri katšus selle peale parem mitte
 mõelda, — see mõttis tal jalad nõrgaks. — —

Doofimise päewal istus Setuka Jüri „Estöo-
 nia“ teatri saalis esimeses reas. Mõid ei hooli-
 nud ta enam millegi! Wõi kas ilu lõhki, ta
 pidi loofimist oma filmaga pealt nägema! Milline
 pita oodata weel! Ja pill t nagu sügel-b taskus. . .
 Ni, kui kõrwetab! . . . Kolmtuhad kolmsada kümme
 — nelikümmend üks. . . Kolmtuhad kolmsada kümme
 — nelikümmend üks. . . Mõid õht nagu olets täis
 numbrid!

Wiimaks ometi! Soo — kaks lapsust / wõta-
 wad pilletid . . . Soo — mõid häätsse. . .

Ega keegi wist ei näinud, kuidas üks mees
 esimeses reas, kes pooliti päästi tõusnud, korraga
 tooli selja najale lossi waju, kui nõrgalt täistopi-
 tud heinakott? . . . Ega wist ei näinud? . . . Ja
 kust mõiski siis keegi seda näha, kui igakõs juft pa-
 rajasti hirmsas ärewuses oma pilleti numbrid fil-
 mitses!

Ja ega wist sedagi keegi lähel ei pannud,
 kuidas peale loofimist üks kahwatanud mees, „Estöo-
 nia“ wälja tuitus ja lähemasse kõlakaupluse
 astus? . . . Ja muidugi, kes mõis seda näha! . . .
 Igatahes ei näinud sedagi keegi, kuidas see mees
 kõlakauplusest kolm oršinat kõige tugewamat lanepi
 kõit ostis ja sellega koju poole sammus? . . . Ja
 muidugi ei näinud seda ka keegi, kuidas see mees
 ennast lähjas pööningus hakkas üles pooma. Sidus
 kõie aampalgi külge ja riputas ennast sinna otša.
 Ning kui ta parajasti pingi jalga alt ära lütkas,
 hää is saladusline hääl:

„Tõbras! See pillet mõib ju weel kolmküm-
 mend ühelsa korda katšada wiiskümmend tuhat
 mõita!“

„Errr. . .“ tegi Setuka Jüri ja ajas finiseks
 muutawa keele suust wälja. Ed. Kroonla.

Demokraatlik Kompott.

Suur ajakohane draam(a).

Gori.

Prolog.

Äranähes, et meie näitekirjanduse põld
 söötas on, sealt midagi head senini weel ilmale
 tärkanud ei ole (nagu kriitikerid(kused) kons-
 tateeriwad) ja ka niipea tärkama ei saa, sest et
 ükski maatamees sel põllul inventari puudusel
 töötada ei wõi, otsustasin ise oma armulist kätt
 tindi adra külge panna ja teose luua, mis tõu-
 te os on ja elaw näitus sellest, et Eesti näidend
 ka mujal wõib kaswada ja mitte ainult näite-
 kirjanduse põllul. Kui kriitikerid(kused) nüüd
 ka rahuldatud ei saa, siis . . . siis . . . noh,
 siis las kirjutawad ise ja ma hakkam kriti-
 seerima!
 Autor.

NB. Selle draami on „Meie Mats“ suuri
 kulusid ohwriks tuues minult omandanud, ühes
 õigusega, seda esietendusena näitelawa pui-

dusel oma lugejatele selle numbri lehekülgedel ette kanda. Autor.

NB II. Igal wabariigi kodanikul, kes käesolewa „Meie Matsi“ numbri seaduslises teel omandanud, on õigus seda näidendit lawastada ehk mitte lawastada, nii kuidas tuju. Tapalawastamine (ka Tapalawastamine) aga on keelatud. Autor.

NB III. Mängida seda draami võib ainult aprillil, kuid seal juures tuleb silmas pidada, et mädamunadega aplaudeerimist ega muud siurukriitikat ette ei tuleks. Autor.

Tegelased: Neid on sama palju kui draamas ettetulewaid üksikuid inimesi.

Aeg: Käesolew silmapilk.

Mängukoht: „Meie Matsi“ keskmised leheküljed.

Märkus: Esimese ja teise waatuse wahet on nii palju, kui suitsutõmbamiseks ära kulub.

Esimene waatus.

(Etteasteid ei ole, sest et nüüdsel ajal wäga kergesti igasuguse paha asja sisse võib astuda.)

Pardon! — Dekoratsioonid jätsin kirjeldamata. Need on järgmised: Eelplaani kahe margane saiatükk kahwli otsas ja selle kohal wesise ninaga täiskuu, mis aga mingil tingimisel politseiniku näojumele ei tohi sarnastuda. Tagaplaani üks suur komma ja selle komma peal kuiwab kommunisti õhkamisemärk. Parem pool on pahem pool ja pahem pool on parem pool ja keskel tööerakondlase poleeritud warrega riigi ülesehitamise labidas. Ülewal puskaripilw ja all kroonuwiina lomp.

Also — esimene waatus.

Noa (lamab paragrahwi põõsa all ja kangutab noapeaga puskaripudelit lahti):

„Kui Taara seda nägi,
et puskaris on wägi,
ta hirmsasti siis käras
ja mulle trahwi määras.
Ja paradiisi politsei
siis ütles mulle: „Semplak, hei!
Su patt kõik paistab wälja,
ei melle tee see nalja.
Nüüd läse kükakile,
me trahwi teki üle
sul laotame
ja patu kaotame!“
Ja siis, kas näed sa tarka! —
ta kümmetuhat marka
karprauh! mulle peale pani
ja wöttis torud, tonni
ja kadus põõsa taha,
jain teki alla maha.
Kuid teki alt ma wälja

end aeesin — näe nalja!
Ja uue hooga trullalla,
siis hak'sin puskart pruulima!“
Politseinik (põõsa tagant):
„Kui puskart sul,
siis ütle mul,
ma teki peale panen sul.
See tekk on paks ja willane,
sakuska ei saa kallale!

Noa:

„Mine ära, mine ära, sa petija,
sa toru ja tonni wõtija.
Sa kaksipidi asju a'ad,
sa pole õige kammerad, —
tahad keeluseadust kaitseda
ja puskarit ka maitseada!“

Põhja läinud kindral (ronib kusagilt kahtlasest kohast wälja, küpse kartul hammaste wahel):

„Ai aga mamma, ai aga papa,
ära minu tjaid kõik ära tapa!
Ai aga papa, ai aga mamma,
miks sa tjaid mul kjätte ei anna?
Uut armeed ma tahan saada
ja sjeepjärest tjaid mul naada!
Tjail ei ole waja pushkat,
ei wintowkat, ei tankushkat.
Tema oma hambaga
saab walmis punase lambaga,
ja siis warsti Petrograadis
sammuwad kõik tjaid paraadis.
Daloi siis eestlaste kartoshka, —
elagu tsaar ja wõtija woshka!“

Lätlane (tuleb luurates puude wahelt):

„Jalule mind aitas Eesti,
paikas minu püksid, westi,
ja nüüd ihun mina nuga,
et käib kõhust läbi jüga —
tshihka, tshähka: Tshihka, tshähka!

(Waatab ümber ja löikab omale nimetis sõrme.)

„Ai tu wäls! Mats tule appi,
too mul nartsu, too mul lappi!
Pole enam oota mahti,
Weri lahti, weri lahti!“

Juut (ronib suflööri kastist wälja, waledokumendid kaenlas).

„Mis on lahti!... Piir on lahti?
Mis siis enam weel siin wahti!
Hei, Arontshik, Jossel, Shmulke,
sõbrad ruttu wälja tulge.
Wetke jahu, sool ja tsuker,
siis saab teis mei raha kukker!

Piiriwalwur:

„Stop, Haimked ja Arontsid,
Kas teil õiged on litsentsid?

Kawal abinõu.

„Kas sa ei tea, kust torusid saaks, ma tahan samogonni pruulima hakata?“
 „Kas sa hull oled?“
 „Mine ikka! Siis lasen ma end lõksu wedada ja saadetakse välja Haapsalu! See on ainukene abinõu praegusel kallil ajal odawalt suwitada, pealegi esimese klassi suwituskohas!“

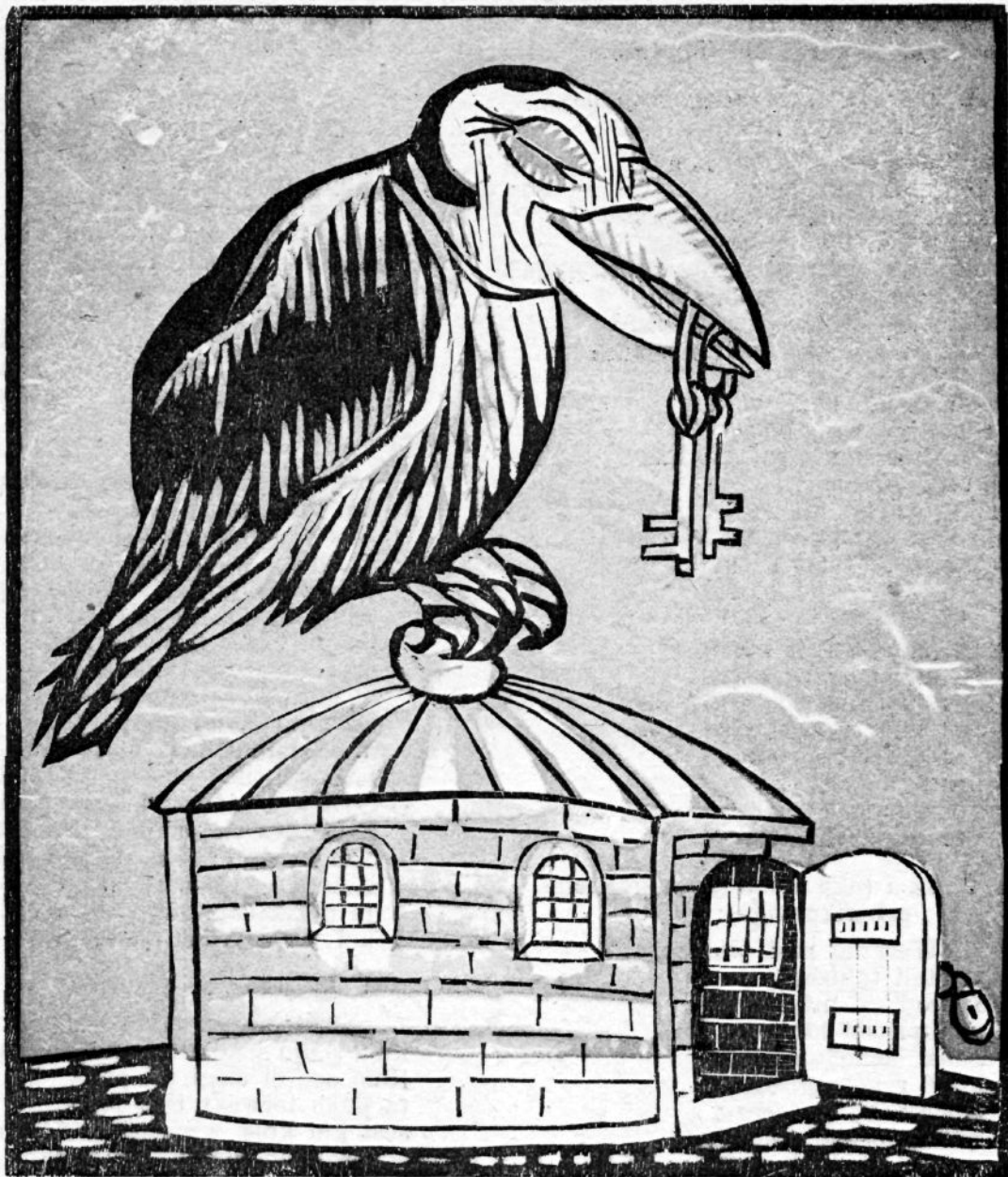
Kui ei ole õiget luba,
 saate kraesse tina uba!“

Moo s e s (tuleb käsulaudadega):

„Jetkep jerel kurjad metted,
 messulised ettewetted,
 kimme ilust kesu sena

teile tahan anda mina.
 Kui need keik te peale silmas
 siis on hea olla ilmas: —
 „Sa ei pea warastama,
 juut weib ainult warastada,
 sa ei pea waletama,
 juut weib ainult waletada

Wares, waga linnukene.

„Puuriwahiks olen mina just kohane, ma tunnen seda puuri sisemust väga hästi.“

Tappa sa ei tohi juuti,
ei ta naist, ei ka ta pruuti,
sa ei tohi himustada
juudi raha, naist ja koda.
Sa ei tohi era rikku,
juudi sehwti, rikkalikku,
sa ei tohi maksu neuda,

sest see ajab juudi hauda.
Sa ei tohi keelda era
juudil wiia suhkrutera,
juudi kaup sa wetta ei tohi,
olgu sool ehk pissirohi.
Sa ei tohi riigist juuti
welja aada uperkuuti,

te ei pea, riigiisad,
keelma juudile need wiisad!"

Lihtne Mats (pistab pea paadi alt wälja):

Siiaajani on, nagu nähe,
seadusi, neid rikutud küll õige wähe!"

Puuraiuja (saeb konderbassi poognaga
metsas puid):

"Oh mets, oh mets, oh mets!
Kus kõige paksem mets,
seal saen ma puid, et hulub wats!...
Ma olen ilma kindla elukutseta,
sest töölt ma pidin lahkuma kui streikija!

Jä nüüd ma saen, saen, saen,
ja weidi kaen ja jälle saen, saen,
kuni ma suwe jooksul sülla täis laen!
Oh sa wäikene kuuse puu
wilets oled, kui nahk ja luu,
aga siiski sul wisa hing,
mõjuda ei taha mu poogna mäng.

Oh lange, lange,
ära nüüd ole nii kange.
Hiljem wõi warem pead surema!
näe, mu sõber tuleb naaskliga!

Igor Sewerjanin:

"Hunt suudles kurge
ja kure kael oli sirge,
ja hundi meel oli mure sees,
sest kure suul olid suled ees!

Elagu roosad sirelid
kontserdisaali oreleid,
Toila-Juula toalet
Crème de violettes."

Ast ja Pitka (üks soomuslaewaga, teine
paberikorwiga):

"Wasarad meil wuhisegu,
ääsituli tuhisegu,
suuretükid mürisegu,
kuulipritsid kärisegu,
gaasi laened lagisegu,
kuuli rahe ragisegu,
labakindad wuhisegu,
kõrwa lestad tuhisegu!"

Semper, Ast, Weiler, Schulbach:

"Tooge nõõri, tooge nõõri,
sõlmi waja kontrolööri.
Pole waja meil kontrolli,
kõnedele banderolli,
seks me suud ju laksuta,
et läeks kõigil maksuta!"

Puhwetipidaja (kahe politseiniku wahel):

"Ma käisin ümber wiinaga
kui Kustas oma Triinaga,
ju seadust weidi tallasin,
kui wiina klaasi kallasin,

ja walasin,
jah walasin!
Mind tabas politsei kontroll
ja tehti kohe protokoll,
ja pandi paberisse see,
nüüd lähen „Siberisse“ he!"

Riigiteenija:

"Ma tänan riigi herrakest,
et andis mulle märjakest.
Nüüd rüüpan ma
ja hüüpan ka,
lõõn kokku oma Liisaga.
sest riiki teenib Liisa ka
ja „tulist sai ka piisa ta,
mis wiga kokku lüüa meil!...
O, terwiseks! Prosit! Allheil!
Ja „Siber“, „Siber“? — ahahha!
ja „Siber“, „Siber“? — trallallaa!"

Täi:

"Kord nägin eemal särawat
ma Petrograadi wärawat.
Siis walge kaela kihwad lõin
ja watsa wärskega täis sõin,
ja mõtlesin: „Nüüd Newski“ peal
wõin kurameeri jälle seal!"
Ja uinusin. Kui ärkasin,
siis ehmatuses märkasin.
et aurukatlas kõrbesin,
kui praepannil margariin.
Weel minut aega oleks läind,
siis walgust enam poleks näind.
Seal aga kindral ütles: „Stoi!
Seal sees on ju Ijubimets moi!"
Mu õrnalt katlast wälja kandis,
Amerika konserwi andis
ja plekk suur seljas on nüüd mul,
kui wana Wene tsaari kull!"

Eesriie:

"Nüüd langen maha, langen maha,
kuid palju jääb weel minu taha,
Kuid see ei olegi nii paha,
ta jätab terweks teie naha,
sest kui kõik wiimast kuulda, näha,
siis hakkab hirmsasti see paha,
ja pöörutama ajab pea,
ehk kusagil teeb teise rea!"

Teine waatus:

(Seda taband kuri saatus,
talle langend pähe raatus.
Sisse põrunud ta katus,
ülehomme on wist matus.)

:: Tõestisündinud lugu :: „Kosmopoliidi“ lohwimajas.

(Eõpp.)

— „Oled ja pea kaotanud!“ hüüdis Juhtenpuhl.

— Ei, aga ma tahan teda kaotada, vastas Ernestine, kellele konjal isekralist charmil pakkus. Diepung sai selle lausega täielikult häwitatud.

— Ja mine, ütles Juljaana, mina tahaks „Puhast armastust“, see on nii imehea seedimisele.“

— Ah mis, hüüdis Diepung otjustawalt, la-
feme dige täna wõelduseks 15,000 marla lennata.“

— „Peremees kaebab nii kui nii, et meie liig wähe häwitame“ lähendas Juhtenpuhl, „ta lähew wiist imestusest lolliks.“

— „Igatahes, otjustas Meripõhi,“ meie peame suurejooneliselt pühitsema. Kas ei wõlgne meie daamidele kõige pasifitsemat sõnakuulmist? Allaandmine ja enesefalgamine on armastuse toit; wein on naudingu mahl, nautimine on nooruse lohus, naised on lilled, lilli peab kastma, nii siis kastem neid! Oober, oober! — ning oma walmustuse terwe temperamendiga riputas ta ennast kellandõrile.

Kelner ilmus peadpõbritawa kiirusega. Nii pea, kui ta ag shampanjerist, konjalist ja „Puhast Armastusest“ kuulis, muutus ta nagu üllatuse heliredeli näitelawaks.

„Mu kõht on nii õdnes,“ kaebas Buisse, „ma tahaks schinki süüa.“

„Ja mina sarbiine ja wõid“ arwas Juljaane.

„Ja mina rediseid ja pühelene praadi ja“ —

„Ütelge ometi kõhe, et õhtust süüa soowite,“ hüüdis Diepung.

„See oleks igatahes wäga kena, hüüdsid daamid.“

„Hää,“ ütles Meripõhi sügawa tõsibusega, „oober, toimetage siia, mis üheks korralikult õhtu- söögiks waja lähew.“

Waeue oober oli imestusest näost päris kolme- wärwiliiseks läinud. Piikamisi juhtis ta omad sammud lokaali juhataja poole, et kuulmata loo üle informeerida ja omale juhtnõbre paluda.

Peremees pidas seda puhtaks naljaks, aga kui kell uuesiti helises, läks ta ise salongi, ennast Meripõhja poole pöördes, kelle wastu tal teatud lugupidamine oli. Mõtteteablane seletas temale, et nad tänast õhtust pühitsema soowiwad ning palus korraldust teha, et tellitud asjad lahkest üleskandud saaksiwad.

Peremees ei wõistunud midagi sügawais mõtetes tagaspidi wälja minnes. Terwe pool tundi pidas ta oma naisega aru, kuni see lõpuks otjustas, omal liberaalse kaswatuse tõttu, mis ta temajä linnide kunstide austaja oli teinud, õhtusööki ettekan-
lasta.

„Wõimalik, et neil lord juhtumise kombel raha on,“ lohutas ennast lõpuks ka lohwimajapidaja ja tegi kelnerile ülesandeks, kõike, mida nõutakse üles-
kanda. Selle järele süwenes ta oma põlise källi-

sega kaardimängusse, ettewaatamatus, mille sarnane temale saatuslikuks olis wõinud saada.

Kõik kimmest kuni lestõõni pidi kelner wa-
hetpidamata trepist üles ning alla traawima. Iga filmapill telliti midagi muud, Buisse kargas ühelt kapriisilt teisele; Ernestine jõi kõigist weinifortidest, mis aga lauale tuliwad. Juhtenpuhl waemes ka-
ramaani jänu all kõrbes ja Meripõhi filosofoeris, hammast ga salwrätikut lütudes, pillude ristitud igalepoole pilbudes ja üht laua jalga õrnalt näpis-
tades, seda Juljaane jääreks pidades. —

Üks Diepung ja Wares p siid selge mõistuse sadulas, asjade lõpuläigule teatud rahutusjega wastu waadates

Wõõras waatas seda etendust pühalikult uudis-
himuga pealt. Negajalt tõmbusid ta huuled nagu naerule.

Kolmweerand lasteist saatis kasjaproua arwe — 15 tuhand lise määratu summa — üles.

„Nali kõrwale,“ hüüdis Diepung, meie peame liisku hitma, kes peremehega läbi rääkima lähew. See saab wast küll tõbb oieima.

Dunetuseks määras liisk Warese läbirääkijaks. Wares oli küll suurepäraline wirtuosa, selle juures aga imekspan miswäärt halb diplomaat. Ta astus p remhe ett, kui see parajaste oli kaotanud ja palgi kolm torba järgemööda. Peremees oli selle üle nii tasakaalust ära, et teda kõfne inimese-
sõhja meeleolu walbas ning Warese esimised sõnad wiisid teda piiritu wihasse.

Wares, nagu tähendatud, oli hea muusikamees, kuid kahjate miswäärt äkilise iseloomuga. Ta wastas per mehele kaks kord kangemate sõnadega; riid läks ilka ägedamaks, kuni peremees lõpuks, nagu orust ära, ülesse tormas, seltskonnale kuulutades, et seni, kui mitte kõil makstud pole, keegi siit lahkuda ei tohi.

Meripõhi pühkis waigistawate sõnadega tormi maha suruda, kuid peremees silmas niidipuruks lit-
lutud salwrätikut ja ta wiha tõusis kõige kõrgemale tipule. Nüüd julges ta oma profaan kätt isegi Meripõhja pühelitarwa palitu ja daamide mantode järele wälja sirutada, et wähemalt riideid pandiks wõtta.

Arenes wälja täieline sõda nelja hoheemlase ja lohwimajapidaja wahel, kuna daamid selle aja sees oma ehetest ja armulugudest kõn lesiwad.

Nüüd oli ka wõõras oma liikumata seisakust loobunud. Ta tõusis püsti, usaldas üht, siis t-ist sammude teha, kuni ta lõpuks lah-
jalal, nagu loomulik inimene, kõndis. Ta lähenes omanikule ja tutsus ta kõrwale, midagi tasakasti kõneldes.

Juhtenpuhl ja Diepung jälgiswad teda pillu-
diga.

„Muidugi olen ma sellega nõus, herra Dünn-
wits, lausus lõpuks peremees. Leppige aga nende herradega omawahel kokku.“ Nende sõnad ga lahtus ta salongist.

Herra Dünnwits sammus nüüd oma laua juure tagasi, haaras kübara, pani selle pähe, astus kolm sammud lähemale, nõnda et ta Juhtenpuhki ja

Diepungi ees seisid, kumardas herradel, tretas daame, tõmbas ninarätiku taskust, nuuskas, ning mõttis arglikult sõna:

"Mu herrad, teie wabandate minu pealtähtsust, kuid juba kauemat aega on mu suuremaks sooviks teiega tuttavaks saada. Senini ei ole ma parajat juhuft ennast teile esitleeda. Subage, et ma selleks praegust filmapiltu tarwitan. Aga teie enesestmõista, kõige suurema heameelega," vastas Wares ripõht, kes koha aru sai, kuhu poole wõbras sihtis.

Juhtenpuht ja Liepung kumardasid tummalt. Kuid Wares liig suur õrnatundelikkus oleks peaaegu kõik nurja ajanud.

"Subage, mu herra," hüüdis ta elawalt "Teil ei ole au meid tunda, ning wiisatus nõuab, et — — — ah, olge ometi lahke ja pakkuge mulle wähetse tubakat . . . muu seas, ma saan oma sõprade oisus-ga täiesti ühinema."

"Mu herrad, algas Tünnwits uuesti, ma olen nagu teiegi kaunide kunstide jünger ja nii palju kui ma teie juturajamist olen aru saanud, on minu waated teie omadega täielises kokkukõlas. Seepärast on mu kõige kõrgem soov ennast teie sõprade hulka lugeda sohtiwat, et iga õhtul teie seltsis wiibida. . . Remes on harimata inimene, kuid ma rääkisin temaga ja nüüd olen täiesti teie arandagemist, kas siit lahtuda, wõi mitte . . . Ma julgen nüüd loota, et mulle teiega kokkusaamisest abinõu lubatakse, mis seisab sellis, et teie minu poolt wäitese teenistuse wastu wõtate. . ."

Nende sõnade peale lõi Wares'i näol kõige otselohesem wiha lõktele ja ta hüüdis haawatud wooruse südibusega.

"See herra spekuleerib meie wäljopääsmata seisutorruga. Ta on meie arwe wälja maksnud — hea küll. . . Ma tahan temaga nende 15 000 marga peale ühe partii biljardit mängida ja saan temale lubama mõne lüögiga minust ette jõuda."

Tünnwits wõttis selle ettepaneku rõõmuga wastu ning oli küllalt waimurikas partiid taotada.

See suurtsugune joon mõttis temale paugu pealt hoheemlaste lugupidamise.

Sõpust lahtusid sõbrad lubamisega järgmisel päewal jälle kokku tulla

"Sel kombel ei wõlgne meie temale midagi," tähendas Wares Di pungile. Meie olime oma au ja uhtuse kohaselt talitanud.

"Ning wõime temalt peaaegu wõel ühe õhtu sõõgi nõuda", — lihas mõttet- adlane juure.

Raotus.

"Eestonia" seina peal oli ühel hommitul järgmine kuulutus:

"Raotatud esimesel aprillil "Eestonia" teatri saali lastjada wiiskümmend tuhat. Palutakse näpunäiteid anda, kudas seda leida wõiks. . ."

Eestonia.

Leht puhastwerd proletaarlase päewaraamatust.

Täna. Roidunud hommik nagu lamaw kodu elajas. — Ülestõustes jäin woodi äärelle istuma kuna monotoonliselt tuikasiwad mu jalawarbad, sest tuba oli külm nagu wanapoisi süda teatud suhtes. Labaluil tuhniwad aga täid seenejuurikate ümber. — Raske on elada. Tsheki käki söömisest saiwad hambad plekilise ja tuliwad korralikult suust wälja. Järeldasin, et inimene ikka leiwa sööjaks pole loodud, ja söön sest saati weel kohwimasinaga — tshekipiima — wabalt — kraanist. — Tööd pole ma hulgal ajal enam teinud, sest et minu äralõppenud keha igasugusid liigutusi südikalt ignoreerib. Waim on küll wärske ja walmis, sest toidan teda pruugitud maaliidu kirjandusega, mille külge burshuide raswastelt näppudelt mõndagi toitwat on alale jäänud.

Lõunal tuli mul suur lihahimu, mis teatawasti raske patt pidada olema, (peale hobuse ja koeraliha himu.) Teritasin usku tshekisoola ja sibulaga. Puskari ei leidnud. Heitsin siis woodi ja magasin hooletuma rahuga hommikuni nagu prussakas prowiandi hunnikus.

Täna pesin ise pesu. Pesuga ühes wäänasin ka oma wesise südame wälja, riputasin kuuwama. Tegin siis weel hulga aja järgi taewataadi poole palwet. Palusin kõigi toidu ainetele wabastamist saherdamiste alt ja enesemääramise õigust neile. Miilitsameestele keeluseadust, ja endale liitrikese puhast piiritust. Panin tempelmargi peale ja saatsin õhupostiga ää. — Kahtlane on aga, et mu palwe täitmist leiab, olen oma usunatukese kohaliste jumalatega juba ära raisanud. Ei ulata sinnamaale ametnikkudele pihku ka tsuskma.

Wahtisin peeglist. Miskisugune karwane elukas nagu rewolutsioni batsillus wahtis sealt wasta. Kuidas ometi inimene muutuda wõib, nagu partei programm peale walimisi.

Läksin täna wale. Hoidsin pükste wärwliid hoolega põialde otsas, et mitte "poseerida" uudishimulikuile oma kõhne kehaose. Nägin turul enne weeputuse aegseid asju nagu: leiba — wõid — saia. Wanawara korjajad ostawad õhinaga ja maksawad hingehinda. Iga naisterahwa käsikorwis leidis kahtlemata rohkem kui terwes toltlusministri programmis. Järeldasin, et riik, — ikka ei suuda eraalgatajatega wõistelda. — Äigasid käega üle silmade ja tulid kodu.

Salkkond soomusrongi nr. 3 sõdurid. Nende hulgas Oskar Wäll X Saaremaalt, langenud 16. okt. 1919.

Wiimasil päivil olen kohutawalt ükskõikseks muutunud. Söögiga ajan ka kaunis lihtsalt läbi. Hommikul puhastan hammaste wahelt, lõunaks kinnitan rihma, õhtusööki näen unes. Algupärane ja lihtne, eks ole?

Täna ei tulnud ma enam woodist välja, waid leban kui angunud pirukas, wõidunud woodi linal. Wõib olla, et leitakse mind juba homme siit surnult, siis wõib olla wisatakse mind pühkmekasti. Siis tulewad inglid, tõstawad mind kätele ja kortsutawad seal oma walged westid ja sabakuued ära. Siis sõiman weel wiimast korda suuri saksu ja wiskan teise saapa oma riiaka majaperemehele pähe. Siis wõib olla pannakse mind taewas Nikolai teise paremale käele istuma, antakse wäljamaal kuiwatud elupuuwilja süüa ja Noa pruulitud taari juua, millele selget hobuse worsti sakuskaks hammustan. Jah kõik wõib olla. Sellepärast ei kirjuta ma enam päewaraamatut, waid ootan. Aitab küll.

P. poiss.

Kingitus.

Jhnuškoi: „Mõtlege, mis sugune kahju! Ma olen sunnitud Wabariigile kinkima katšfada wiiskümmend tuhat ja ainult sel nädusel põhjusel, et ma wõidulaenupilet mitte see ei olnud, mis ta oleks pidanud olema! . . .“
Jroonia.

Seda ning toda.

Wälalehd on 250.000 wõidu kohta mitmesugusid teateid toonud. Kord oli wõidu wõtnud juudiusuline hebreamees, kord ministertumi ametnik, kord 64 aastane wana mees jne. Meie oleme aga kindlasti teawamees allitasti teada saanud, et esimene wõidu Beo Tolstoi „Glaw furnuleha“ saanud. Teised pühkliku kahemargase luuatontsuga suud puhtaks ja oodatu kolm kuud, kuni uus loofimine tuleb.

*

Rahaminister Kull on sada marka wõtnud. See on kindel tundemärk, et loofimisel partei poliitikat ei aeta.

*

Paar endist toituwalitfuse ametnikku tahtnud esimest wõitu walekupongide abil omandada.

*

Gra Seylile on ettepanek tehtud: Gesti riigist kõik wõidlanahad wälja wadada. Gra Seyl ei ole ettepanekut wastu wõtnud, sest see kaup on wäljamaal wähenäetaw ja sellega wõib ainult Gesti äri taha.

*

Rarwa Pimeaias on maapõuest pütsindõpide labemed leitud.

*

Keegi naene olla katkitud sünnitanud — mis-lemad neegrid Nagu kuulda, olla see auväärt tantsu ajolehe „Saba Maha“ peatoimetaja, kes mineval aastal lõmusõnnuute loormaga Musumäel lähe negri alla jäänud ja sellelral kergete wigastustega pääsenud.

*

Baptistlased kawatsewad omi palweid õhupos-tiga taewa saatma hakata.

*

Nagu kuulda, olla üks pime inimeene tahetnu peale „Raja“ tlinud.

*

Beaminiister Tõnisson ja kindral Vaidoner lähewad Haapsalu juwitama. Siseminister jääb wist sifemaale. No, — ja muud midagi!

*

Kuldnokad on juba wälja ilmunud. Ka olla mitmes wähemas linnas õdsel poliiselnikka nähtud.

*

Wiru tänawal olla juba „pääsuleksid“ pesti ehitama hakatud.

*

Nagu kuulda, kawatsetakse 1. maist 9120. sü-dametunnistuse müük ära teelata.

*

Endises Pärnu puupapi wabrikus kawatsetakse lähemal ajal ishefiteiba walmistama hakata. Eft-mene taigas sõikutakse nahkfillast. G.

Kiri Walgast.

Armas Mats!

Soowin sulle hüwa pühade lõppu, ja pallu mitmewärwilisi kuke mune, a'a pia meelen, et sa nudega koksima es nakka, om weidi rabeda wõitu.

Tahin sullä üts pühade suurprüs ja ennem tetä ja kirjuta kuda siin Walgan tu ellu läheb, a'a et pia tu Läti seltsist saadu samogonnist weidi kääma oll lannu, siis jäin oma assaga puhas kägära ja kirjutan allen tänä.

Siin on uudist pallu, kas wia wõ õhupos-tawiga pealinna.

Tiiad Mats, Eesti Walgast tahetass warsti Läti Walk tiha ja ümbre normeeru ja pannas selles kõik ratta käima. No mis sa ütled ja kost august wilistad? Läti sõduri aina sõidawa Walka „terwist parandama“ — nuud om wist aisu ninass saanu, et warsti hääletus nakab ja tu pärast neesuke tulli takka omgi. Kõhe äbi om räiki, a'a waatawa tänawal neesukese pilguga otsa, nigu õles eestlase nuude seebirašwa är sõõnu. Ei tiia, mis tu walitsus noid na kerge waiwaka üll piiri laseb joossa — õless pidanu na paarin nädalan karantiini panema, küll tu

himu Walga päiwawannide manult är wõtas. Es lase ju Läti walitsus meie kirjasidki ilma karantinin ollmata ülä piiri. Tu es lähe! Worst worsti wasta ja wats watsa wastu!

Elän siin õigä lõbusan ellun: iganpäen pidun ja pallin, trillin ja trallin — muudku kae perra ku kaugel nüüdse a'a kulttuur om lannu. Kas rahwast piule tuläb wõ ei, tolle pääle piutoimkonn es kae ja tollest siis tulebki, et wahel, nigu ütlet „ooperi“ õhtul, kats üts wiendis naist ja pooltõist miist pitul olli. Piu lõppun om ikke tants pimedan saalin, mis om tu pio soal ju tolle pärast just piol käiassgi. Lõbu es saa naapallu pio pääl saalin, ku saali taga ja puhwetin, kus pia pääl käiass ja wägi kaigast weatass, kabinetiden aga daamidega piiriküsimust õiendatas.

Ku sa tiias Mats kuda siin Walgan juudid kesehi tiwa ja kraami üll piiri weawa, sa wihastas ennast küll kattessakandilises. Ma olen tõste pääl küll ammast ihunu, a'a es leia trippi, kost kinni rabada. Küll tetas noil kibeda, kui nuud om neesugutse inimese, et mida rohkem noid kiusatass, seda rohkem teewa — wiimass lööd kääga: las teewa, es massa segäda. Nud põle kõik na rumala, ku Schames olli, et pia tulle pistawa: na määrwa ja sehtitawa, määrwa ja jälle sehtitawa, kergitawa igaüte saba ja teewa nasugutse näu, nigu õles tulitse kartuli all kugistanu — no ninda moodi es lä'a plahwatama.

Walga naised om suuren ärewusen teate pärast, et Jeuropan ollewa 15 milloni naist rohkemb, ku mehi. Jooksewa Pihkwa tänawal, ku sipelgad ja wahel käwad ka Porilombi pargin kaemas, kas tu juba kuiw om. Na om nakkanu jo aigsast mehi künlatulega otsma — põle jo wanatüdruku põli na kiiduväert ütti. Üts kuulutas „Rajalasen“ et otsib tõistpoolt, keda ta kuhugi är kaotannu, kitas ennast „täies terwe“ õlema, mis siin imeasi, ja sadame hulgast üts om. Tagajarjed olla wägä hüwad ollnu: kirju tulnu kuhjaga, na et mammi tõistell omasugutstell oobelnu: „kaege nüüd perra, ku miu tütrell kosilatse nakawa käima, a'a ma tedä karistasi, et igatsugu sita wasta es wõta“.

Juudid oll kannu walitsusen wällovedu luba saaman ja tahta nakata Walga naiti hulga-wiisi wällämaale wedama, et wälis luutat saada. Egas juuti usku põle — tu tiib sehti iga assaga pigistab sõnnikustki siirupit wällä.

Seekõrd põle enamb aiga kirjuta — pian tantsukurstell minema, wast saab silmi tehja.

Ilma kaeandmata ja silmapilgutamata sinu M-oja.

P. S. Näh raip, läts tantsma, es tullä enamb tagatsi, jätab kirja posti panemata. Panen ta posti, mudu es saa wiil kätte. Ku kukk jälle munemba nakkab, siis kirjuta.

M-oja teisepoole ajutine kohustetäitja Hm-ja.

Sina ja Mai, Juuli, August.

(Eelteade)

Kuu särab, nagu saadetusest üle jäänud raha
ja saadab kiirte proovid rahaministeriumi taha.
Tuul wäriseb ja otsib korterit tehes meeleheit-

seid tuure
ja saab kaasüüriliseks wiimaks daami pitsiwahu
juure.

Õo walge hebrealselt, aga wajub maha, tasa kä-
rata ja kisata

ja ilma täpипassita ja lubata ja wiisata
ja wäsind miilitsmees õo enda ümber mähib,
nagu teki

ja õo teeb temast wärisewa pleki.

Ja midagi õo waibast hoowab, nõrgub tänawaile
ja pähe hakkab hurmawale Juulile ja Maile
ja kása wibutades, wäristades puusi nad lange-
wad sul kaela

ja punuwad su ümber sirelite lõhnast paela,
ja pillawad su jalge ette rinde walgeid roose
ja huuledele huulte mesilisi moose,
ja wabastawad riietest end kui astra taimed
mullast

ja litsuwad su õlgadele jalad walgest kullast.
Ja kerkib, tõuseb rind sul, nagu kauba hinnad
ja eemal' heidad organismusest kõik toaleti
pinnad

ja andud kogu hingega ja rahaga ja kehaga
ja pihaga ja lihaga ja ihaga.
Ja elad unistuste wees, ja supled keha laenetes,
ja lendad hinge tormides.

Su ümber keerleb, kui sammum
noor naine, hurmaw, weetlew, kuum.

Sa oled wägew Belsatsar,
sa oled taewa, maade tsaar,

sa oled orchide bukett,
sa oled särisew rakett,

sa oled kloun, sa oled Faust!

Sul puudub määr, jaäär, ja kaust!

Seal tuleb August — kõik kaput,
ei aita altkäemaks, ei nutt!

Ta wõtab Mai ja wõtab Juuli
ja sulle jätab — ühe kuuli!

Gori.

Aleksander Partels, lipnik,
langes 11. augustil Luuga
õe ääres.

Gustav Mikli, Oru wallast,
rühma ülem Kalewlaste
malewas 2. roodus. Lan-
ges 6. nowembril 1919 a.

Kotlet'id . . . 7 mrk.

Limonaad . . . 90 "

Kokku 97 m.

Teie waatate arwet, teete imestanud näo
ja ütlete wõimalikult waljusti:

— Mis see on? Mis limonaad? Milles asi
on? See on eksitus!

Kõik lähedalolijad pööravad teie poole.
Kelner kogeleb kohmetanult:

— Teie jõite limonaadi. Ise nõudsite

— Aga mis maksab teil siis limonaadi
pudelit? Kus on teil hinnakiri? Ah, siin! Kaks
marka. Ja teie nõuate 90. Siis olen ma teie
arwates nelikümmend wiis pudelit limonaadi ära
joonud?! Mis see tähendab?! Kuidas peab seda
nimetama?! Mis?

Siis ruttab peremees ise juure ja räägib
tusaselt:

— Jah, siin on eksitus; teil tuleb kõigist
9 marka.

Peale selle peate teie, raha äramakstes,
ruttu minekut tegema.

Boby.

Pärnu nurk.

Tsekileiwa „sabas.“ Üks eit: „Ei tea
miks meie tänane hagana pull nii kauaks jääb?“
Teine eit: „Mis tühja seal nii siis pead murda:
wist lisasid haganaid liiga wähe hulka, nüüd
walawad uuesti ümber ja see wõtab aega.“ —
Keegi kolmas eit: „Jah, eks see hagana kakk
tüüta ära küll, et Küstnerilgi liiale läks, oli
ometi mis oli, kui aga nüüd uus president —
puusep kah saepuru haganatele lisaks paneb,
mis siis?“
Wemmal.

Kuidas odawalt hea peatäis saada.

Teie tulete restoraani ja tellite partsjon
kotletta 7 marga eest ja ütlete kelnerile silmi
pilgutades.

— Aga kas pudel jahutawat saaks?

Kelner naeratab salalikult, nikudab pead,
jookseb minema ja toob siis limonaadi pudelis
seda kallist märga.

Teie joote selle ära ja, kui sellest wähe,
pilgutate jälle kelneri poole silmi ja see toob
teise pudeli täie.

Kõike ära juues, nõuate teie arwet. Teile
antakse ette:

Afrika õhuposti (mitte kõhuposti) siiajoudmine.

(Üleswõtte loodusest.)

Õhupost Afrika ja Eesti wahel on käima pandud. Esimene postisaadetus jõudis neil päiwil siia. See oli enam, nii ütelda, proowilend. Lenduril oli ainult kaks elawa kauba proowi kaasas. Lähemal ajal hakkab post korralikult käima ja siis tuleb ka kaupa rohkem . . . Õhupostmarkideks on harilikud sajamargalised. Õhuposti tarwitada wõiwad ainult daamid.

Järgmine „Meie Mats“, nr. 62 ilmub laupäewal, 24. aprillil.